

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 6. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

P
e
č
a
t

š
k
o
l
e

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

**U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2

1. Koje se dvije tvrdnje odnose na prijestupnu godinu?

- a) Prijestupna godina traje dulje od Sunčeve godine.
- b) Ima dva dana više od ostalih kalendarskih godina.
- c) Pojavljuje se svake tri godine.
- d) Pojava prijestupne godine posljedica je Zemljine rotacije.
- e) Godina 2024. je prijestupna.

2

2. Pozorno promotri priloženu fotografiju.

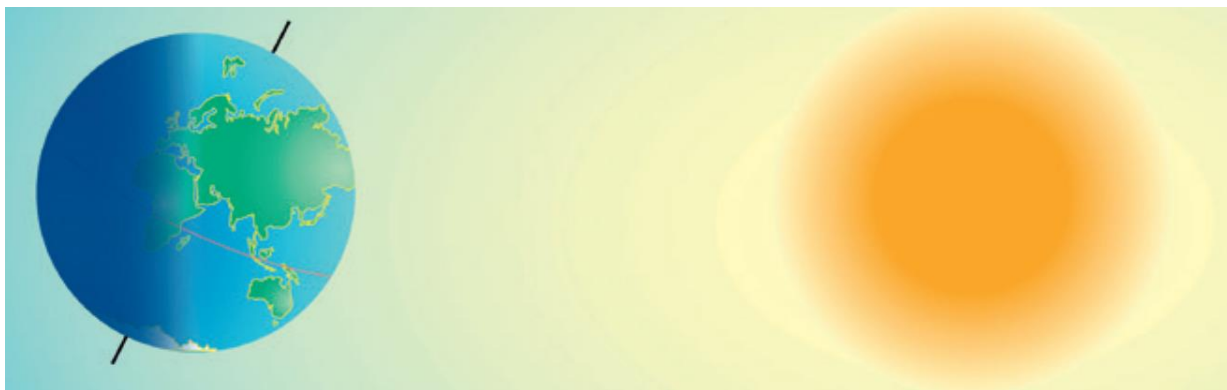

Koje se dvije tvrdnje odnose na prostor prikazan na fotografiji?

- a) Nalazi se u žarkome pojasu.
- b) Prima velike količine padaline tijekom cijele godine.
- c) Pripada razredu tropskih kišnih klima.
- d) Na njemu pretežito rastu listopadne šume.
- e) Prisutna je pravilna izmjena četiriju godišnjih doba.

2

3. Pozorno promotri priloženi crtež.

Koje se dvije tvrdnje odnose na položaj Zemlje prikazan na priloženome crtežu?

- a) Sunčeve zrake padaju okomito na ekvator.
- b) Ovaj se položaj naziva ravnodnevica.
- c) Ljudima koji žive u južnome umjerenom pojasu tad je najdulji dan u godini.
- d) U sjevernome umjerenom pojasu započinje ljeto.
- e) Na Južnome polu je polarna noć.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

2

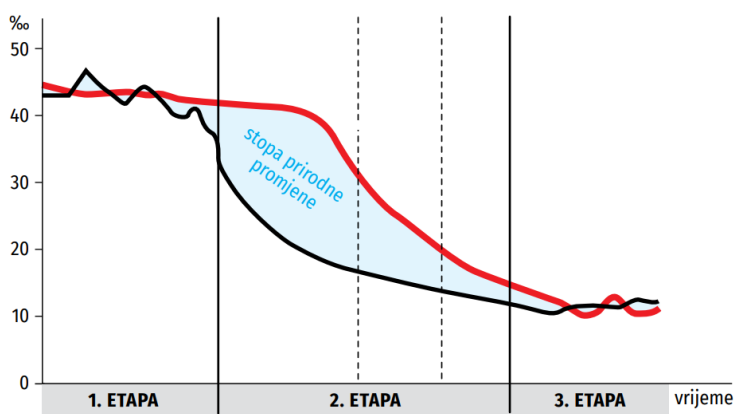
4. Pozorno promotri priloženu sinoptičku kartu Hrvatske od 21. siječnja 2024.

Ova je sinoptička karta snimljena u **južnome umjerenom/sjevernome umjerenom** toplinskom pojasu u trenutku kada je nad prostorom Republike Hrvatske tlak zraka bio **visok/nizak**. Puše većinom slab vjetar **jugoistočnoga/sjeveroistočnoga** smjera koji se na Jadranu zove **bura/jugo**.

2

5. Pozorno promotri priloženi dijagram.

Na priloženome dijagramu prikazan je proces prijelaza s visokih stopa rodnošći i smrtnosti na niske stope rodnošći i smrtnosti. Napretkom higijene, medicine, proizvodnje hrane i poboljšanjem životnih uvjeta države su ulazile u 2. etapu toga procesa te su im se prvo počele smanjivati stope **rodnošći/smrtnosti**, a zatim i stope **rodnošći/smrtnosti**. Taj je proces dovršen u **visoko razvijenim / slabo razvijenim** državama koje bilježe niske stope rodnošći i smrtnosti. Hrvatska je potkraj prošlog stoljeća ušla u 3. etapu te su njezine stope rodnošći **više/nije** od stopa smrtnosti.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH DIJAGRAMA, GEOGRAFSKE KARTE I TABLICE.

3 6. Pozorno promotri priloženu geografsku kartu.

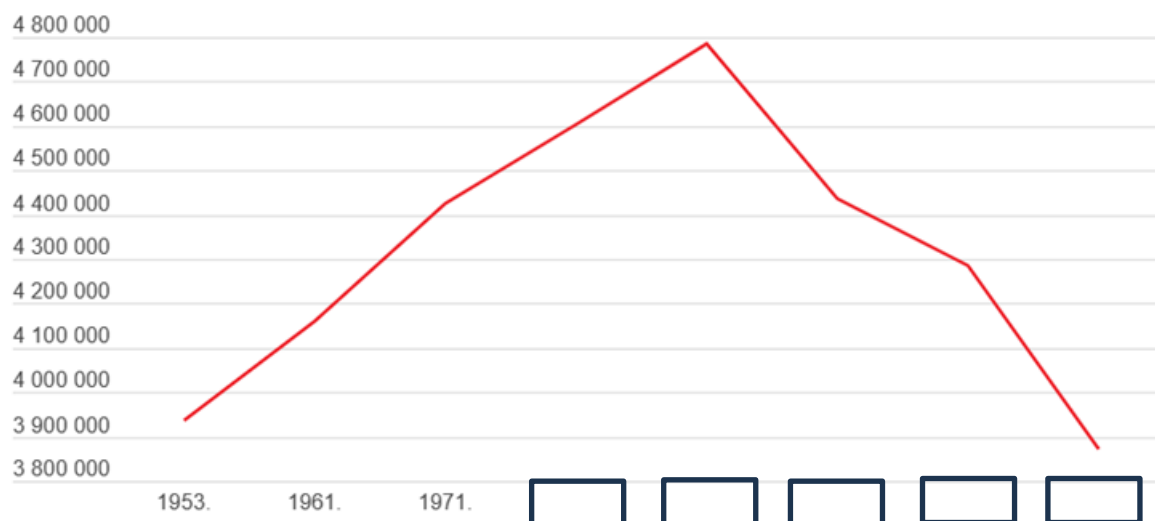
Kako nazivamo paralelu koja je na priloženoj karti označena iscrtanom linijom?

Kako nazivamo toplinske pojase koji se nalaze sjeverno i južno od paralele na priloženoj karti označene iscrtanom linijom?

_____ i _____

Upiši u priloženu kartu slovo B na prostor Australije u kojemu prevladavaju suhe klime.

3 7. Pozorno promotri priloženi dijagram.

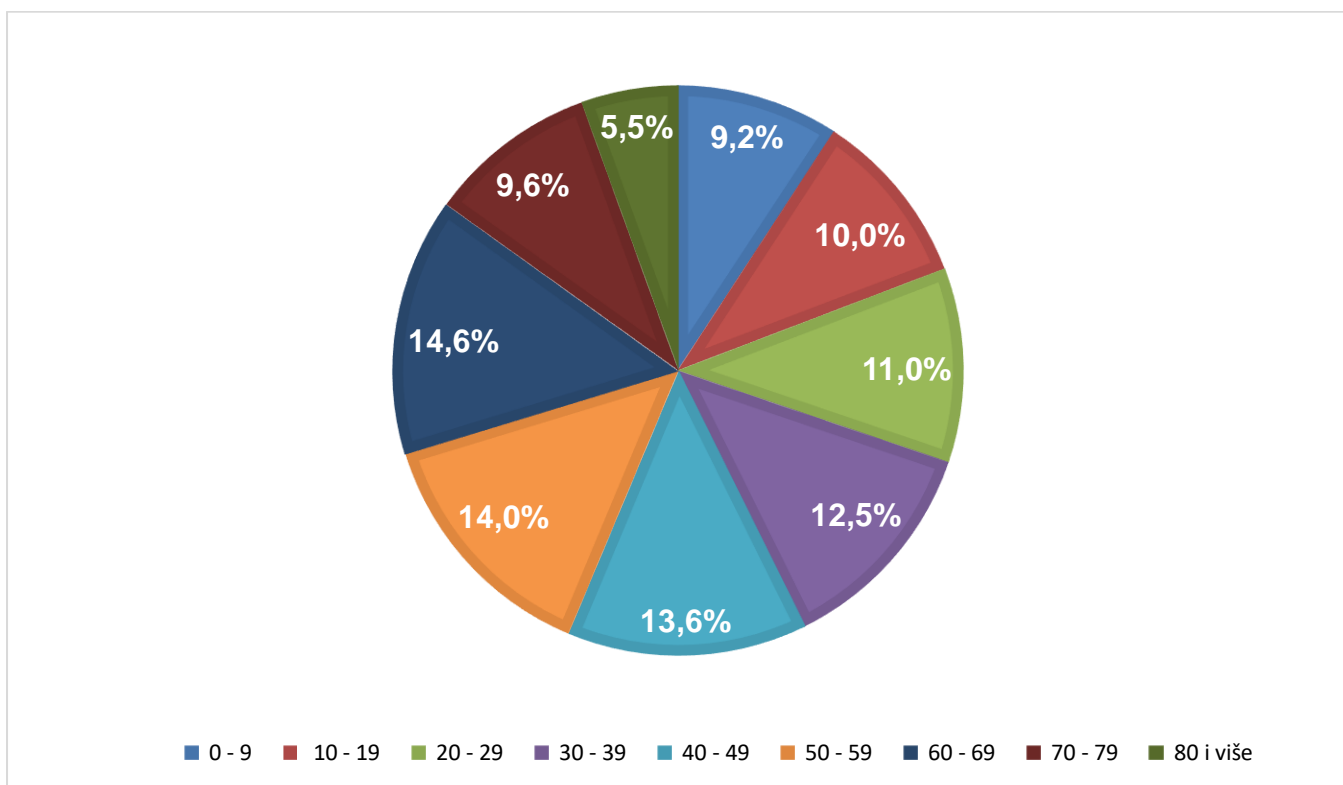
U pravokutnike upiši odgovarajuće popisne godine u Hrvatskoj.

Koje je popisne godine Hrvatska imala najveći broj stanovnika? _____

Koji je naziv demografskoga procesa vidljivoga na priloženom dijagramu nakon 1991.?

_____

8. Pozorno promotri dijagram stanovništva Hrvatske prema starosti 2021.

Napomena: vrijednosti su zaokružene na jednu decimalu

Koliko iznosi udio zreloga stanovništva u Hrvatskoj?

_____

Nakon zreloga stanovništva, koja je druga najzastupljenija velika dobna skupina stanovništva u Hrvatskoj?

_____

Koji je naziv procesa povećanja udjela staroga stanovništva u ukupnome stanovništvu određenoga područja? _____

Prostor za računanje

3

9. Pozorno promotri priloženu tablicu stopa rodnosti i smrtnosti u odabranim azijskim državama 2021.

Država	Stopa rodnosti (‰)	Stopa smrtnosti (‰)
Bangladeš	17,8	5,7
Indija	16,4	9,4
Japan	6,6	12,6
Republika Koreja	5,6	6,5
Kina	7,6	7,4
Pakistan	27,5	7,2
Singapur	7,1	5,4

U kojoj je od navedenih država stopa prirodne promjene najviša?

U kojoj od navedenih država stopa prirodne promjene iznosi 7 ‰ ?

Koliko iznosi stopa prirodne promjene u Japanu? _____

Prostor za računanje

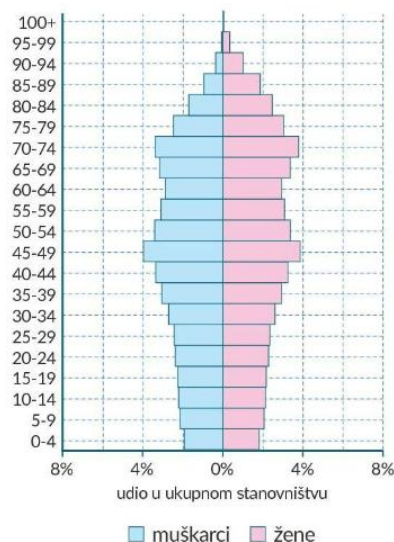
**U SLJEDEĆA TRI ZADATKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN.
ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.**

1

10. Pozorno promotri priloženi dijagram te tablicu iz prethodnoga zadatka.

Koje je ime države čiju dobno-spolnu strukturu prikazuje priloženi dijagram?

- a) Bangladeš
- b) Indija
- c) Japan
- d) Pakistan

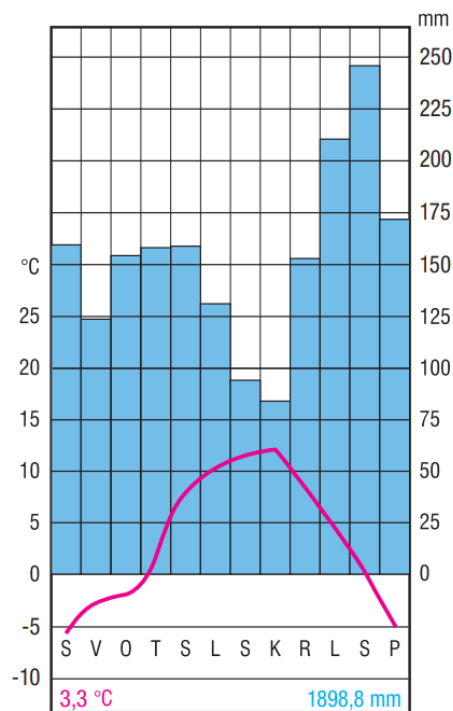
**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA KLIMATSKOG
DIJAGRAMA.**

1 11. Koji je tip/podtip klime prikazan na priloženome dijagramu?

- a) sredozemna klima s vrućim i suhim ljetom
- b) umjereno topla vlažna klima s toplim ljetom
- c) umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom
- d) vlažna snježno-šumska klima

1 12. Tijekom kojega se klimatološkoga godišnjeg doba bilježi najmanja količina padalina?

- a) proljeća   b) ljeta   c) jeseni   d) zime

**SLJEDEĆIH OSAM ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH
KARATA, TEKSTOVA, FOTOGRAFIJA I DIJAGRAMA.**

3 13. Pozorno pročitaj priloženi tekst.

Najtrofejniji hrvatski nogometaš i osvajač Zlatne lopte Luka Modrić rođen je 1985. u Zadru, ali je nakon rođenja živio u mjestu Modrići, odakle je podrijetlom njegova obitelj. Kako je to mjesto 1991. zahvaćeno ratnim sukobima, tijekom Domovinskoga rata Luka se i njegova obitelj kao prognanici sele u Zadar. Nakon završetka osnovne škole, Luka se preselio u Zagreb gdje je upisao srednju školu te je počeo igrati nogomet za NK Dinamo. Godine 2003. jednu je godinu proveo u Bosni i Hercegovini igrajući za NK Zrinjski iz Mostara. Godine 2008. iz Dinama je prešao u londonski klub Tottenham Hotspur, a zatim 2021. u španjolski Real Madrid gdje igra i danas.

Koji je potisni čimbenik utjecao na Lukinu selidbu u Zadar? _____

Koji je grad bio odredište prve Lukine vanjske migracije? _____

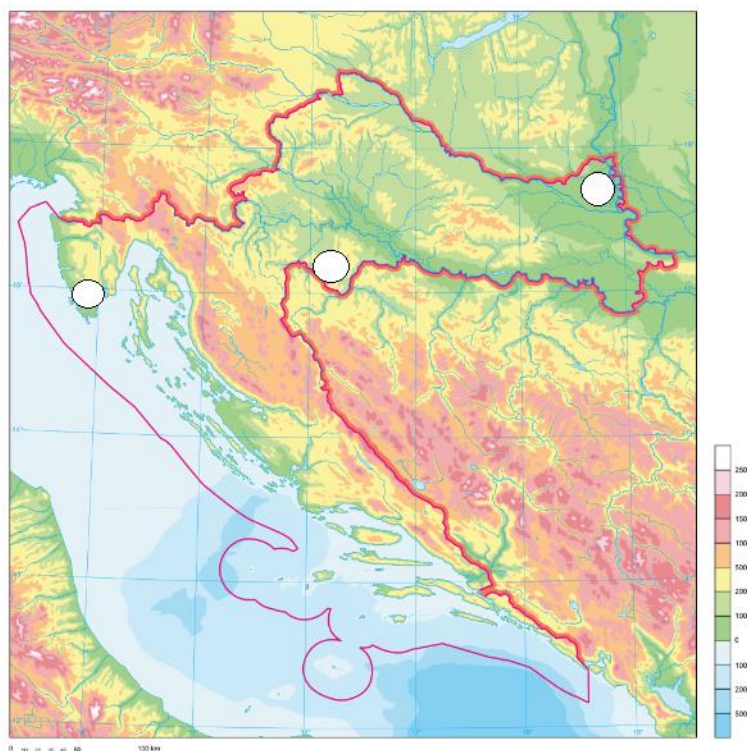
Kakva je prema trajanju bila Lukina migracija u Zagreb? _____

3 14. Pozorno promotri priloženu geografsku kartu i fotografije.

Brojevima su označene fotografije koje prikazuju vrste tala rasprostranjene u Hrvatskoj.

Upisom brojeva 1, 2 i 3 u odgovarajuće kružice na priloženoj geografskoj karti poveži vrste tala prikazanih fotografijama s pripadajućim smještajem na geografskoj karti.

1	2	3
		

2 15. Sastavnica tla je i tvar koja nastaje raspadom uginulih biljnih i životinjskih organizama, a važna je za plodnost tla. Tu tvar nazivamo _____.

Kojim je brojem u prethodnome zadatku označena fotografija tla koje je najbogatije tom tvari?
_____

2 16. Znanost koja se bavi proučavanjem vremena nazivamo _____, a stručnjake koji se bave predviđanjem i proučavanjem vremena nazivamo _____.

3 17. Pozorno promotri priloženu fotografiju.

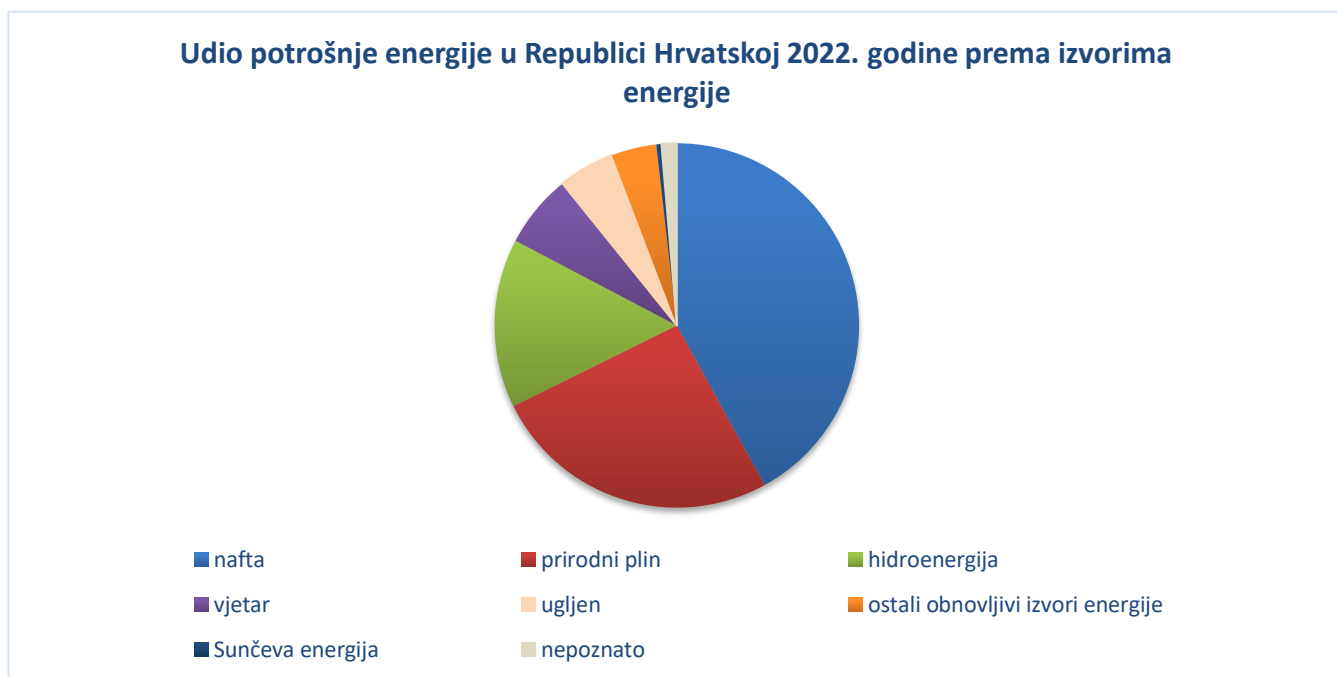
Napiši redom (navedeno od gore (1.) prema dolje (3.) nazive triju pisama na kojima je napisan ovaj natpis.

1. _____
2. _____
3. _____

2

18. Pozorno promotri priloženi dijagram o udjelima ukupne potrošnje energije u Hrvatskoj 2022.

Naziv je najzastupljenijega obnovljivog izvora energije u Hrvatskoj _____.

Oko ¼ ukupne potrošnje energije u Hrvatskoj otpada na _____.

3

19. Pozorno promotri priloženu geografsku kartu.

Najrašireniji je jezik u međunarodnoj komunikaciji _____ jezik, a na priloženoj geografskoj karti prostor u kojemu se njime govori označen je _____ bojom.

Na priloženoj je geografskoj karti plavom bojom označen prostor u kojemu je službeni _____ jezik.

Upiši broj 1 na prostor američke države s najvećim brojem hrvatskih doseljenika i njihovih potomaka u kojoj je službeni jezik španjolski.

1

20. Koliko iznosi gustoća naseljenosti Mađarske u kojoj na površini od oko 90 000 km² živi oko 10 000 000 stanovnika. *Rezultat napiši kao cijeli broj.*

Gustoća naseljenosti Mađarske iznosi _____.

Prostor za računanje

**SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU TABLICE KOJA PRIKAZUJE
PODATKE O STANOVNIŠTVU U UPRAVNO-TERITORIJALNIM JEDINICAMA
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE 2021. GODINE.**

Upravno-teritorijalna jedinica	Broj stanovnika			Hrvati (%)	Vjerska struktura				
	ukupno	žene	muškarci		katolici (%)	pravoslavci (%)	muslimani (%)	ostali, ateisti ili nepoznati (%)	
Kutjevo	4.870	2.478	2.392	94,5	91,5	2,2		0,3	6,0
Lipik	5.127	2.642	2.485	79,5	80,0	10,4		0,4	9,2
Pakrac	7.086	3.731	3.355	76,6	72,4	10,8		0,4	16,4
Pleternica	9.138	4.587	4.551	96,9	90,1	0,9		0,2	8,9
Požega	22.294	11.607	10.687	94,6	85,7	3,1			10,8
Brestovac	2.980	1.513	1.467	90,6	87,8	6,2		0,0	5,9
Čaglin	2.111	1.016	1.095	79,9	72,3	8,5		0,3	18,9
Jakšić	3.371	1.732	1.639	94,8	91,9	4,8		0,0	3,4
Kaptol	2.605	1.291	1.314	98,1	96,0	0,3		0,0	3,8
Velika	4.502	2.287	2.215	96,1	91,2	2,6		0,2	6,0
Požeško-slavonska županija	64.084	32.884		91,3	85,6	4,4		0,3	9,7

1

21. Koje je ime upravno-teritorijalne jedinice Požeško-slavonske županije s najviše stanovnika, izuzmemo li upravno-teritorijalnu jedinicu u kojoj je sjedište županije? _____

1

22. Koje je ime upravno-teritorijalne jedinice Požeško-slavonske županije s najvećim udjelom nacionalnih manjina? _____

2

23. U tablici koja prikazuje podatke o stanovništvu Požeško-slavonske županije popuni podatke koji nedostaju.

Prostor za računanje

1

24. Koja su imena upravno-teritorijalnih jedinica Požeško-slavonske županije s većim brojem muškaraca nego žena? _____

1

25. Koja su imena upravno-teritorijalnih jedinica u kojima udio muslimana u njihovoj ukupnoj vjerskoj strukturi iznosi 0,4 %?